

POSTANOWIENIE

Dnia 3 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia SA:	Jan Gibiec
Sędzia SA:	Adam Jewgraf (spr.)
Sędzia SA:	Ewa Głowacka

po rozpoznaniu w dniu 3 czerwca 2013 r. na posiedzeniu niejawnym we Wrocławiu

sprawy z powództwa: **L. S.**

przeciwko: **R. P.**

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego w Legnicy

z dnia 4 marca 2013 r., sygn. akt I C 311/11

p o s t a n a w i a:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w pkt II w ten sposób, że zasądzić od pozwanej na rzecz powoda kwotę 13.725,57 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;

2. oddalić dalej idące zażalenie;

3. zasądzić od pozwanej na rzecz powoda kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem zawartym w pkt II wyroku z dnia 4 marca 2013 r. (sygn. akt I C 311/11), Sąd Okręgowy w Legnicy po uwzględnieniu roszczenia pauliańskiego powoda, zasądził na jego rzecz od pozwanej kwotę 10.125,57 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i opłaty od pełnomocnictwa.

Jak sąd wskazał, pełnomocnik powoda wniósł m.in. o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego w kwocie 3.600 zł (2 x 1.800 zł), kosztów postępowania zabezpieczającego w kwocie 1.800 zł oraz kosztów dojazdów na rozprawę w kwocie 195,57 zł. Ponieważ pełnomocnik powoda wniósł o udzielenie zabezpieczenia w pozwie, nie należy mu się za to oddzielnie wynagrodzenie. Nadto dwukrotnie składając odpowiedzi na zażalenie pozwanej, w pismach tych nie wniósł o przyznanie wynagrodzenia za postępowanie zażaleniowe, a zatem nie przysługuje ono i nie wystarcza, iż

ostatecznie na rozprawie przed zamknięciem przewodu, zgłosił takie żądanie. Nawet zaś, gdyby złożył wniosek już w odpowiedzi na zażalenie, to mógł domagać się 25 % stawki podstawowej, tj. 2 x 900 zł, a nie 2 x 1.800 zł.

Zasadnym więc było jedynie żądanie zawrotu kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł, opłaty od pełnomocnictwa 17 zł i zwrotu kosztów dojazdu w kwocie 195,57 zł oraz uiszczonej opłaty sądowej.

Powyższe postanowienie zaskarżył zażaleniem pełnomocnik powoda, zarzucając naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 745 § 1 kpc w zw. z art. 98 kpc i art. 109 § 1 kpc oraz przepisów § 9, § 10 ust. 1 pkt 7, § 6 pkt 6 i § 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych – poprzez ich niezastosowanie, wnosił o zmianę orzeczenia poprzez zasądzenie dalszej kwoty 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zabezpieczającego i zażaleniowego.

W odpowiedzi na zażalenie pozwana wносиła o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie uznać należy za zasadne jedynie w części.

Art. 98 § 1 kpc kreuje zasadę, zgodnie z którą strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest do zwrotu stronie przeciwnej – na jej wniosek – kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw i celowej ochrony (tzw. zasada odpowiedzialności za wynik procesu). Oznacza to, że o obowiązku zwrotu kosztów procesu decyduje ostateczny wynik sprawy. Owa zasada dotyczy wszystkich kosztów procesu niezbędnych do celów dochodzenia praw i obrony, w tym także kosztów jakie strona poniosła w związku z prowadzonymi w toku postępowania w sprawie postępowaniami wypadkowymi (indywidualnymi). Obowiązek poniesienia tych kosztów spoczywa bowiem wyłącznie na stronie przegrywającej sprawę.

Zgodnie natomiast z art. 108 § 1 kpc, o kosztach procesu orzeka sąd dopiero w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (zasada unifikacji i koncentracji kosztów), czyniąc to na wniosek strony lub po przedłożeniu przez nią spisu kosztów zaopatrzonego we wniosek o ich przyznanie (art. 109 kpc). Rozstrzygnięciem tym sąd obejmuje wszystkie koszty poniesione do tego momentu zarówno w samym postępowaniu, jak przed jego wszczęciem (koszty zabezpieczenia powództwa, zabezpieczenia dowodów, koszty wyników w postępowaniach incydentalnych, koszty wywołane próbą ugodowa itp.).

Przenosząc powyższe uwagi natury ogólnej na realia rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, iż zasadnie skarżący kwestionuje brak uwzględnienia przez Sąd Okręgowy w rozstrzygnięciu o kosztach procesu zawartych w wyroku kosztów związanych z dwukrotnym składaniem przez pełnomocnika powoda odpowiedzi na dwukrotne zażalenie pozwanej wnoszone od postanowienia o udzieleni zabezpieczenia. Niewątpliwie były to czynności zawodowego pełnomocnika podejmowane w związku z obroną praw powoda w postępowaniach nie będących kończącymi postępowania w sprawie, które ostatecznie powód wygrał. Dlatego też zgodnie z art. 98 kpc i 108 § 1 kpc powodowi przysługuje zwrot kosztów zastępstwa procesowego w owych postępowaniach incydentalnych. Oceny owej zmienić nie może brak w odpowiedziach na zażalenie wniosków o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. Po pierwsze bowiem, wobec charakteru owych postępowania, nie będących kończącymi postępowania w sprawie, wniosek takowy nie mógł być skutecznie uwzględniany w świetle art. 108 § 1 kpc. po wtóre zauważyć należy, iż powód już w pozwie wnosił o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych, a ostatecznie przed zamknięciem rozprawy, domagając się zasądzenia kosztów postępowania obejmujących m.in. dwukrotne koszty postępowania zażaleniowego w kwotach po 1.800 zł, czym uczynił zadość wymogom z art. 109 § 1 kpc.

Trafnie przy tym również zauważa żalący, iż wedle § 6 pkt 6 i § 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych za prowadzenie sprawy w postępowaniu zażaleniowym przed sądem apelacyjnym przysługiwało mu wynagrodzenie w wysokości 50% stawki minimalnej, tj. kwoty po 1.800 zł, a nie jak błędnie sugerował Sąd i instancji w wysokości 25 % stawki minimalnej.

Dlatego też, na podstawie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc, Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżone postanowienie, zwiększając wysokość zasądzonych na rzecz powoda kosztów procesu o dalsze kwoty po 1.800 zł (x 2).

Odmienne natomiast ocenić należało zażalenie w zakresie, w jakim zmierzało ono do powiększenia kosztów postępowania o dalszą kwotę 1.800 zł z tytułu kosztów zastępstwa procesowego w udzielonym zabezpieczeniu roszczenia. O ile zgodzić się należy z zażalącym, że do kosztów postępowania zabezpieczającego zalicza się zarówno koszty zastępstwa procesowego w tym postępowania, o tyle zauważyć należy, że warunkiem ich skutecznego zgłoszenia w trybie art. 109 § 1 jest powstanie tychże kosztów, czemu daje wyraz końcowe brzmienie art. 745 § 1 kpc. Koszty tego rodzaju (tj. koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu zabezpieczającym) niewątpliwie powstają w sytuacji zabezpieczenia przedprocesowego, jak i w przypadku gdy zabezpieczenie realizowane jest po wydaniu przez sąd orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, przy czym w ostatnim z przypadków koszty owe ustala postanowienie komornika o zasadzie ich ponoszenia rozstrzyga sąd. W obu tych przypadkach do powstania kosztów związanych z zastępstwem prawnym dochodzi poza fazą postępowania rozpoznawczego, w drodze podejmowania czynności odrębnych od wytoczenia powództwa. Tymczasem w rozpoznawanej sprawie pełnomocnik powoda zgłosił wniosek o udzielenie zabezpieczenia powództwa w pozwie, a więc w ramach jednej czynności przed sądem. W toku też tego postępowania wniosek ów został rozpoznany. Tym samym, poza opłatą za czynności radców prawnych z tytułu zastępstwa prawnego, liczona od wartości przedmiotu sprawy (§ 1 pkt 1 i § 6 rozporządzenia ministra sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych...) powodowi nie przysługuje zwrot odrębnych kosztów zastępstwa prawnego związanego z „postępowaniem zabezpieczającym”. Powód mógłby natomiast wnosić o zwrot kosztów związanych z wykonaniem, poza postępowaniem rozpoznawczym, postanowienia o udzielonym zabezpieczeniu, o ile by one powstały.

Przytoczone wyżej stanowisko nie sprzeciwia się „poglądowi” Sądu Najwyższego zacytowanemu w motywach zażalenia, choć na marginesie zauważyć należy, iż przywołane przez zażalącego postanowienie Sądu Najwyższego „z dnia 24.11.2010 r., sygn. akt II Cz 126/10”, jest orzeczeniem nieistniejącym.

Z omówionych przyczyn dalej idące zażalenie nie mogło odnieść pożądanego rezultatu i na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc, podlegało oddaleniu.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 100 kpc, uwzględniając okoliczność, iż powód wygrał zażalenie w 2/3.

bp